

ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ СТИМУЛЮВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Одним з аспектів сучасного реформування національної освіти є опанування нової філософії освіти і методологічна переорієнтація навчального процесу на розвиток і саморозвиток студентів ВНЗ на основі повного використання внутрішнього потенціалу особистості. Особистість стає метою освіти.

Вимоги до особистості сприяли в останні десятиріччя пошуку нових моделей і технологій освіти, інноваційних підходів, форм і методів навчання. Науковцями і практиками визнано, що набуття знань, формування вмінь і навичок, набуття певних компетентностей особистості є найбільш ефективними, якщо в навчальному процесі використовуються інтерактивні форми і методи. Особливості застосування інтерактивних технологій у педагогічному процесі досліджено у працях М.В. Кларіна, Ю.П. Сидоренко, В.Я. Платанова, Дж. Стюарта, К. Бенне та ін.

Інтерактивна модель передбачає організацію комфортних умов навчання, за якої студенти активно взаємодіють між собою та викладачем, використовуючи моделювання життєвих і професійних ситуацій, ролеві ігри та методи, що дають змогу створити ситуацію пошуку й успіху, співпереживання, суперечностей, ризику, сумніву, переконання, задоволення, аналізу та самооцінки своїх дій, спільне розв'язання проблем.

У сучасній дидактиці основними відмінностями інтерактивної освіти від традиційної визначають:

- відсутність присилування активізації пізнавальної діяльності;
- достатньо швидке залучення студентів до активної діяльності;

- самостійний (індивідуальний або груповий) пошук рішення проблеми на підвищеному рівні сил;
- створення емоційно-вольового фону для активної діяльності;
- безперервно діючі прямі та зворотні зв'язки між викладачем та студентом;
- зміна ролі викладача на роль консультанта;
- суб'єкт-суб'єктні відношення між викладачем та студентом як прямо, так й опосередковано через малу групу, навчальний текст, комп'ютер;
- ефективність досягнення мети навчання тощо.

Суттєвими характеристиками інтерактивної освіти є максимальне залучення студентів до організації навчального процесу, спільна діяльність у режимі рівноправного спілкування, суб'єктивне переживання успіху кожним учасником педагогічної взаємодії, обов'язкова рефлексія процесу навчання, поглиблена робота з особистим суб'єктивним досвідом учасників навчального процесу.

Більшість дослідників інтерактивну освіту розглядають як сукупність інтерактивних технологій. Найбільш відома класифікація інтерактивних технологій виділяє:

- інтерактивні технології кооперативного навчання – до даного виду інтерактивної технології відносять роботу в парах і роботу в малих групах;
- інтерактивні технології колективно-групового навчання, що передбачають спільну фронтальну роботу всіх студентів – до даного виду відносять методи обговорення проблеми, мозковий штурм, «відкритий мікрофон», дерево рішень, методику «навчаючи – учусь» тощо;
- технології ситуативного моделювання – це рольові та ділові ігри, організаційно-діяльнісні ігри, ігрове моделювання явищ, розігрування ситуацій;
- технології опрацювання дискусійних питань – широке і публічне обговорення якогось суперечливого питання з використанням методів: метод «Прес», дебати, дискусії, круглі столи, форуми, симпозіуми тощо.

Ознаки інтерактивного заняття проявляються в особливостях взаємодії суб'єктів навчального процесу, змісті та структурі, яка передбачає такі форми, як фізичну, соціальну та пізнавальну. Фізична – це зміна робочого місця, вільний рух в приміщенні, говоріння, письмо, аудіювання; соціальна – активна взаємодія з учасниками, поставлення запитань, відповіді на питання, обмін думками; пізнавальна – самостійне знаходження рішення проблеми, внесення доповнень і поправок, виступи(презентації, захист).

Інтерактивна освіта стимулює пізнавальну діяльність і сприяє формуванню як предметних компетентностей, так і загально виховних: оволодінню етапами навчальної діяльності; розвитку критичного мислення; росту впевненості у власних силах; розвитку самостійності; укріпленню позитивності «Я-концепції»; розвитку креативності; розвитку організаторських і комунікативних здібностей; росту відповідних життєвих і професійних компетенцій; створенню атмосфери співробітництва й ефективної взаємодії; зростанню успішності.

Упровадження інтерактивних форм і методів навчання в сучасну освіту є ознакою сьогодення, одним з напрямків модернізації вітчизняної освіти та необхідною умовою забезпечення освітніх потреб.

Список використаних джерел

1. Кларин М.В. Интерактивное обучение – инструмент освоения нового опыта/Педагогика. – 2000. - № 7. – С. 12-18.
2. Платонов В.Я. Деловые игры: разработка, организация и проведение. – М.: Профиздат, 1991. – 192 с.
3. Ситуаційна методика навчання: теорія і практика/ упор. О. Сидоренко, В. Чуба. – К.: Центр інновацій та розвитку, 2001. – 256 с.
4. Стюарт, Дж. Тренинг организационных изменений/ Дж. Стюарт. – СПб.: Питер, 2001. – 256 с.